अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनसूची-१ को भाग-२ सँग सम्बन्धित)

चौरजहारी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : २ संख्या : ८ मिति : २०७५/०२/०१

भाग-२

चौरजहारी नगरपालिका

प्रमाणीकरण मिति : २०७५/०२/०१

बाल कोष सञ्चालन कार्यविधि - २०७५

परिचय : बालबालिका समाज र राष्ट्रका भविष्य हुन् । जसरी कुनै घर बलियो हुनका लागी जग बलियो र मजबुत हुन आवश्यक छ, त्यसरी नै एउटा सक्षम जनशक्तिको निर्माण हुनका लागि बालबलिकाहरुको निरन्तर विकास र प्रगति हुन आवश्यक छ । बालबालिका शान्तिका क्षेत्र हुन् भन्ने नारा विश्व व्यापीकरण भईरहेको परिप्रेक्ष्यमा नेपालको बर्तमान सन्दर्भलाई हेर्ने हो भने विगत लामो समय देखि बालबालिकाहरु विभिन्न जोखिमबाट प्रभावित हुन पुगेका छन । विभिन्न जोखिमका कारण बालबालिका प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपले प्रभावित हुन पुगेका छन् । बालबालिकाको जोखिम न्यूनिकरण तथा उद्धार प्रक्रिया सहजका लागी नेपाल सरकारले आपतकालीन बालउद्धार कोष (संचालन) नियमावली २०६७ लागु गरिसकेको अवस्थामा चौरजहारी नगरपालिका रुकुम (पश्चिम) मा पनि जोखिम अवस्थामा रहेका वा रहन सक्ने बालबालिकालाई तत्काल उद्धार गरी बालअधिकारको संरक्षण, सम्बर्द्धन, प्रबर्द्धन र सम्मानको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न चौरजहारीनगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाको मिति २०७५/ / को बैठकले एक आपतकालिन बालउद्धार कोष स्थापना गरी सञ्चालन

चौरजहारी नगरपालिका

गर्ने निर्णय गरे अनुसार चौरजहारी नगरपालिकाले देहाय बमोजिमको आपतकालिन बालउद्धार कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ स्वीकृत गरी लागू गरेको छ ।

यो निर्देशिका चौरजहारी नगरपालिका रुकुम (पश्चिम) को हकमा मात्र लागु हुनेछ ।

१. संक्षिप्तनाम र प्रारम्भ : (१)यस निर्देशिकाको नाम “आपतकालिन वालउद्धार कोष (सञ्चालन) निर्देशिका, २०७४” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा-

(क) “कोष”भन्नाले दफा ४ बमोजिमको स्थापना भएको आपतकालिन बालउद्धार कोष सम्झनु पर्छ ।

(ख) ‘‘जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिका” भन्नाले देहायका अवस्थामा रहेका बालबालिका सम्झनु पर्छ :-

(१)जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न रहेको,

(२) हराएको वा वेवारिस अवस्थामा फेला परेको,

(३) ऋृणको कारणले बन्धकमा रहेको वा जवरजस्ती श्रमबाट पीडित भएको,

(४) शारीरिक वा मानसिक यातना वा भेदभाव जस्ता दूर्व्यवहारबाट पीडित भएको,

(५) दूर्घटनामा परेको, प्राकृतिक वा दैवी प्रकोपमा परेको,

(६) बाबु वा आमा कारागार वा हिरासतमा रहेको वा कुनै कसूर सँग सम्बन्धित रहेको कारणले बेवारीस भएको,

(७) यौनशोषण, यौन दूर्व्यवहार, बेचबिखन वा ओसारपसारमा परेको,

(८) हिंसाबाट प्रभावित भएको,

(९) बाबु आमा वा संरक्षकबाट बन्चित भएको,

(१०) अपाङ्गता भएको,

(११) अपहरण वा शरीर बन्धकमा परेको,

(१३) एच.आई.भी. एड्स संक्रमित भएको,

(१४) जन्मने वित्तिकै आमा वा बुवाबाट तिरस्कृत भै संरक्षण विहिन अवस्थामा फेला परेको,

(१५) विभिन्न कारणबाट आमाबुवाबाट त्यागिएका,

(१६) नगर बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन समितिले तोकेका अन्य बालबालिका ।

३. आपतकालिनवाल उद्दार कोषको उद्देश्य:

(क) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने,

(ख) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई राहत उपलब्ध गराउने,

चौरजहारी नगरपालिका

(ग) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई पारिवारिक पुनर्स्थापना गर्ने,

(घ) आवश्यक मनोसमाजिक परामर्श तथा स्वास्थ्योपचार उपलब्ध गराउने,

(ङ) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको बालअधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धनको सुनिश्चितता गर्ने ।

४.कोषको स्थापना: (१) जोखिममा रहेका बालबालिकालाई तत्काल सहयोग, उद्धार, राहत, स्वास्थ्योपचार र पुनर्स्थापना सहितको सहयोगका लागि "**आपतकालिन वाल उद्दार कोष**" नामको एक कोष स्थापना गरिएको हुने छ ।

(२) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहनेछन् :-

(क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,

(ग) नगर बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन समितिले अन्य श्रोत पहिचान र परिचालन गरी उपयुक्त खोजीबाट प्राप्त रकम ।

(घ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

५. कोषमा रकम जम्मा गर्न सक्ने : बालबालिकाको क्षेत्रमा नेपाल भित्र कार्यरत रही नगरपालिका संग सहकार्य गर्न चाहने गैर सरकारी संस्थाहरुले इच्छाएको रकम कोषमा जम्मा गर्न सक्ने छन् ।

६. कोषको उपयोग : कोषको रकम देहायको कामको लागि उपयोग गरिनेछः-

(क) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्न,

(ख) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई राहतदिन, स्वास्थ्योपचार गर्न तथा पुनर्स्थापना गर्न,

(ग) समितिबाट स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न,

(घ) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्न,

(ङ) बालबालिकाको हकहित सम्बन्धमा समितिले तोके बमोजिमको अन्य जोखिम न्यूनिकरणका कार्य गर्न र गराउन ।

७. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने : (१) कोषको रकमदफा ६ मा लेखिए बाहेकको अन्य काममा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

८. समितिको गठन:

(१) कोषको सञ्चालन तथा खर्च र व्यवस्थापन गर्ने काम समेतको लागि एक कोष सञ्चालक समिति रहनेछ ।

(२) कोष सञ्चालक समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः-

१) नगर सञ्चालक समिति

क) नगरस्तरीय वालसंरक्षण समिति संयोजक	- संयोजक
ख) नगरपालिकाले तोकेको नगर कार्यपालिकाको प्रतिनिधी	- सदस्य
ग) नगरस्तरीय बाल संरक्षण समिति प्रतिनिधि	- सदस्य
घ) नगर स्तरिय बाल सञ्जालको प्रतिनिधि	- सदस्य
ङ) नगरपालिकाको सामाजिक शाखा अन्तर्गत वालवालिका हेर्ने सम्पर्क व्यक्ति	- सदस्य सचिव

२) वडा सञ्चालक समिति

क) वडास्तरीय वालसंरक्षण समिति संयोजक	- संयोजक
ख) वडा स्तरीय बाल संरक्षण समितिवाट मनोनित महिला सदस्य	- सदस्य
ग) वडा स्तरीय बालक्लब सञ्जालले मनोनयन गरेको प्रतिनिधी	- सदस्य
घ) समाजसेवी तथा सहकारी प्रतिनिधि	- सदस्य
ङ) सम्बन्धीत वडाको सचिव	- सदस्य सचिव

९. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने, स्वास्थ्योपचार गर्ने, पुनर्स्थापना गर्ने तथा त्यस्ता बालबालिकालाई राहत दिने सम्बन्धमा आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमागर्ने,

(ख) कुनै बालबालिका जोखिम अवस्थामा भए वा नभएको निर्धारण गर्ने,

(ग) स्वीकृत कार्यक्रमको लागि कोष परिचालन गर्ने वा गराउने,

(घ) स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,

(ङ) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई राहत स्वरुप दिइने रकमको मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,

(च) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिका सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने वा गराउने,

(छ) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,

(ज) बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थासँग समन्वय गर्ने,

(झ) कोष वृद्धिको लागि स्रोतको परिचालन गर्ने ,

(ञ) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिका सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने ।

गौरादह नगरपालिका

१०. समितिको बैठक र निर्णय :

(१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(२) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा चौबीस घण्टा अगावै समितिको सदस्य-सचिवले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची सहितको सूचना सवै सदस्यहरुलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) समितिको दुई तिहाइ सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको

मानिनेछ ।

(५) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा समितिका उपस्थित सदस्यहरुले आफूमध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।

(६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ।

(७) समितिको निर्णय समितिको सदस्य-सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

(८) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(९) जोखिममा रहेका बालबालिकाको आकस्मिक सहयोग, उद्धार तथा पुनर्स्थापना गर्नु पर्ने अवस्था भएमा समितिको संयोजक र सदस्य(सचिवको आपसी सहमतिले आवश्यक हुने रकम निकासा खर्च गर्न सक्ने छन् । तर सो खर्च रकम समितिको बैठकबाट अनुमोदन गर्नु पर्नेछ ।

(१०) समितिले कोषमा भएको रकमबाट खर्च भई २० प्रतिशत भन्दा कम रकम भएमा नगरपालिका वा अन्य निकायहरुमा श्रोतको माग गर्ने ।

११. खाताको सञ्चालन :

(१) कोषको रकम समितिको निर्णयले नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त बैंकमा आवश्यकता अनुसार मुद्धति र चल्ती दुबै प्रकारको खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ । भने वडा बाल संरक्षण समितिको हकमा स्थानीय सहकारी संस्थाहरुमा समेत खाता सञ्चालन गर्न सक्ने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको खाताको सञ्चालन नगर बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन समिति र वडा बाल संरक्षण समितिको निर्णय अनुसारको संयूक्त दस्तखतवाट हुनेछ ।

१२. कोषको लेखा र लेखा परीक्षण : (१) कोषको आयव्ययको लेखा नेपाल सरकारले अपनाएको लेखा प्रणाली बमोजिम राखिनेछ । (२) कोषको लेखापरीक्षण सम्भव भए सम्म महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

१३. रकम फ्रिज नहुने :कोषको रकमखर्च नभई आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रिज हुने छैन ।

१४. प्रतिवेदन पेश गर्ने : (१) समितिले आफूले गरेको कार्यको अर्ध वार्षिक प्रतिवेदन नगर कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । (२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदन समितिले सार्वजनिक गर्न सक्नेछ ।

१५. कोषको सचिवालय : कोषको सचिवालय नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

चौरजहारी नगरपालिका

१६. अभिलेख राख्ने : समितिले आफूले गरेको काम कारबाहीको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

१७. निर्देशन दिन सक्ने : (१) नगर पालिकाले नगर बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्र्बन समितिको काम कारबाहीको सम्बन्धमा समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ । (२) उपदफा (१) बमोजिम दिएको निर्देशनको पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

१८. अधिकार प्रत्यायोजन : समितिले यस निर्देशिका बमोजिम आफूलाई प्राप्त भएका अधिकारहरु मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार समितिको संयोजक, सदस्य वा सदस्य सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

१९. कोष खारेज हुन सक्ने : (१) कुनै कारणबस कोष सञ्चालन गर्न आवश्यकता नदेखिएको ठहर गरेमा नगर बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन समितिले खारेज गर्न सक्नेछ । (२) उपदफा (१) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषमा रहेको रकम नगरपालिकामा स्वतः स्थानान्तरण हुनेछ ।

२० बाधा अड्काउ फूकाउने : यस कोषको प्रयोग, कार्यान्वयन तथा सञ्चालन गर्ने कार्यमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा
नगरपालिकाले बाधा अड्काउ फुकाउने छ ।

२१.निर्देशिकाको संशोधन :

यस निर्देशिकाको संशोधन गर्न आवश्यक देखिएको खण्डमा नगर पालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ ।

चौरजहारी नगरपालिका